

Remarks report
Green Destinations Standard V2
Ameland

15 April, 2026

Assessment overview

Theme	Criteria	Achievements
1. Bestemmingsmanagement	20	 1451
2. Natuur & landschap	8	 71
3. Milieu & klimaat	20	 1532
4. Cultuur & traditie	6	 321
5. Maatschappelijk welzijn	18	 144
6. Ondernemers & communicatie	12	 561

Remarks report

0. Kenmerken van de bestemming	
Kenmerken van de bestemming	
0.1. Duurzaamheidscoördinator ✓	
0.2. Organisatie die de bestemming beheert ✓	
0.3. Jaarlijks aantal overnachtingen ✓	
0.4. Aantal bewoners ✓	
0.5. Faciliteiten/kenmerken van de bestemming ✓	
0.6. Foto's en video van de bestemming ✓	
0.7. Omschrijving van de bestemming ✓	
0.8. Duurzaamheids-pitch ✓	
0.9. Prijzen / onderscheidingen ✓	
0.10. Bestemmingsmarketing & communicatie ✓	

Kenmerken van de bestemming	
0.11. Scope (reikwijdte) ✓	
0.12. Veranderingen in scope / reikwijdte ✓	
0.13. Oppervlakte van de bestemming ✓	
1. Bestemmingsmanagement	
Bestemmingsmanagement	
1.1. Coördinator Duurzaamheid ✓	
Aan een persoon is de verantwoordelijkheid en bevoegdheid toegewezen voor de adequate implementatie van, en rapportage over, een duurzaam beheer van de bestemming. Auditor remark: Er is nog geen formele verantwoordelijkheid voor duurzaam toerisme. Tijdens de audit is dit voldoende onderbouwd, echter voor volgende (desk) audit zal uit formele documentatie moeten blijken dat iemand de coördinatie van (duurzaam) toerisme op Ameland is toegewezen.	
1.2. Managementstructuur ✓	
Een adequaat gefinancierde organisatie of beheersstructuur is verantwoordelijk voor het coördineren en bevorderen van de ontwikkeling en het beheer van duurzaam toerisme. Zij werkt samen met een reeks instanties bij het beheer van de bestemming en volgt de beginselen van duurzaamheid en transparantie bij haar activiteiten en transacties. Auditor remark: Uit de documenten blijkt nog niet echt een intern duurzaamheidsbeleid: hoe worden collega's gemotiveerd om bij te dragen aan de doelstellingen om de footprint van de ambtelijke organisatie te verminderen? Bijv minder afval te genereren en afval te scheiden, minder water en papier te gebruiken, etc. Tijdens audit viel op dat melkcupjes op het gemeentehuis nog van (wegwerp) plastic zijn.	
1.3. Getraind coördinator / team ✓	
De persoon of het team dat verantwoordelijk is voor de ontwikkeling en het beheer van de bestemming beschikt over voldoende personeel en is voldoende opgeleid inzake, en/of heeft voldoende ervaring met, duurzaamheidsvraagstukken. Auditor remark: De Wageningen Universiteit training is akkoord; echter noem ook andere bijeenkomsten en workshops die zijn gevolgd	

in het kader van duurzaam toerisme.	
1.4. Betrokkenheid stakeholders ✓	●
De organisatie of structuur voor het beheer van bestemmingen betreft het maatschappelijk middenveld en de particuliere en de publieke sector bij het duurzaam beheer van de bestemming.	
Bestemmingsmanagement	
1.5. Inventarisatie ✓	●
De bestemming beschikt over een inventaris van haar toeristisch georiënteerde troeven en attracties, inclusief natuurlijke en culturele bezienswaardigheden.	
1.6. Toerisme Effectbeoordeling ✓	●
De bestemming heeft een Toerisme Effectbeoordeling (Tourism Impact Assessment), waarin de gevolgen en risico's van het toerisme voor de natuurlijke, culturele en sociaaleconomische omgeving en voor de waarden van de bestemming worden geanalyseerd.	
1.7. Beleid of strategie voor destinatie management ✓	●
De bestemming beschikt over een actueel, openbaar toegankelijk, meerjarenbeleid of -strategie voor het beheer van de bestemming, waarin aandacht wordt besteed aan ecologische, sociale, culturele en economische kwesties. Het beleid is ontwikkeld in samenwerking met belanghebbenden en is gebaseerd op duurzaamheidsbeginselen. Het is gelinkt aan, en beïnvloedt, het beleid en de maatregelen voor duurzame ontwikkeling in de bestemming in ruimere zin.	
Auditor remark: Voeg nog een link toe waar het beleid te downloaden is.	
1.8. Actieplan voor toerisme ✓	●
De bestemming heeft een actieplan voor duurzaam toerisme, met doelstellingen, acties, maatregelen, verantwoordelijkheden en tijdplanning, ontwikkeld en voert dit uit.	
Auditor remark: Er is op hoofdlijnen een actieplan, echter (kwantitatieve) doelstellingen missen nog in het actieplan.	
1.9. Transparantie en handhaving ✓	●
De ontwikkeling van destinatie en ruimtelijke planning vindt plaats in nauw overleg met belanghebbenden en het publiek. Planningsvoorschriften en -besluiten worden openbaar bekendgemaakt en gehandhaafd.	
Bestemmingsmanagement	
1.10. Bezoekersmonitoring ✓	●

De kenmerken, het volume, de activiteiten en de voorkeuren van de bezoekers worden gemonitord en openbaar gemaakt.	
1.11. Tevredenheid bezoekers ✓ De tevredenheid van bezoekers over de kwaliteit en de duurzaamheid van de bestemmingservaring wordt gemonitord en er wordt publiekelijk verslag over uitgebracht. Indien nodig wordt actie ondernomen.	
Auditor remark: Het bezoekersonderzoek uit 2023 kon meer op duurzaamheid ingaan; en is niet herhaald om te kunnen spreken van 'monitoring'. Zorg dat onderwerp duurzaamheid (en daaraan verwante zaken) bij het CVO goed uit de verf komt.	
1.12. Beheer van de bezoekersdruk (voorheen: 'Seizoensgebondenheid') ✓ De bestemming heeft een systeem voor bezoekersbeheer dat regelmatig wordt herzien. Er worden maatregelen genomen om het aantal bezoekers en hun activiteiten te beheren, en om het aantal bezoekers op bepaalde tijden en op bepaalde plaatsen zo nodig te verminderen of te verhogen, waarbij rekening wordt gehouden met en een evenwicht wordt gevonden tussen de behoeften van de plaatselijke economie, de gemeenschap, de culturen en het milieu.	
Auditor remark: Tijdens de audit is toegelicht dat de eilanders ook een rustperiode nodig hebben en daarom compleet jaarrond toerisme geen doelstelling is. Voor volgende audit nog een evenementenkalender toevoegen om toe te lichten dat evenementen buiten het hoogseizoen worden gepland om piekbelasting te vermijden.	
1.13. Bezoekersmanagement ✓ Er wordt een adequaat beheer van bezoekers- en bezoekersstromen toegepast om de effecten van het toerisme binnen en rond de natuurlijke en sociaal-culturele hulpbronnen van de bestemming te optimaliseren. Het beheerssysteem heeft betrekking op de kenmerken, de capaciteit en de gevoeligheid van deze hulpbronnen.	
Auditor remark: In het toerismebeleid (2023) wordt gesproken over een aanstaand zoneringsplan voor recreatie - dit is nog niet gerealiseerd maar het strekt tot aanbeveling om zo'n zoneringsplan te ontwikkelen als afwegingskader wat wel en niet toegelaten kan worden mbt toeristisch-recreatief (mede)gebruik.	
1.14. Gedrag van bezoekers op kwetsbare locaties ✓ Richtlijnen voor gepast gedrag van bezoekers bij culturele evenementen, en op in cultureel en ecologisch opzicht kwetsbare locaties, worden opgesteld en vóór (en tijdens) het bezoek ter beschikking gesteld aan bezoekers, begeleiders en touroperators.	
Auditor remark: Voeg beeldmateriaal toe voor een volgende (desk-only) audit - bijv Fugelpole (kwelder) gelden regels voor wadlopen en plaatst Rijkswaterstaat borden.	
Bestemmingsmanagement	

1.15. Duurzaamheidsindicatoren en monitoring ✓ Relevante duurzaamheidsindicatoren voor de bestemming, met inbegrip van ecologische, economische, sociale en culturele kwesties en de gevolgen van toerisme, worden periodiek gemonitord en aangepast indien nodig. Het monitoringsysteem wordt periodiek herzien.	
Auditor remark: Voor nu akkoord om te verwijzen naar de QualityCoast periodieke beoordeling op duurzaamheidscriteria. Echter in de toekomst zal een meer kwantitatieve benadering nodig zijn - zoals een dashboard met enkele KPI's die aangeven hoe de transitie ervoor staat. Dit kan wellicht voortvloeien uit de Regio deal ?	
1.16. Herziening en evaluatie ✓ De doelstellingen en streefniveaus van het beleid en het actieplan, en het resultaat ervan, worden regelmatig gecontroleerd en geëvalueerd	
Auditor remark: De opmerking uit vorige audit blijft van kracht: naast periodieke evaluatie door QualityCoast is het ook van belang systematisch bij te houden hoe de implementatie van het actieplan vordert. Het overzicht verloop acties toerismebeleid is een goede aanzet; maar echt verslag ontbreekt nog en omdat de acties geen meetbaar doel hebben is het lastig beoordelen hoever acties vorderen.	
1.17. Openbare duurzaamheidsrapportage ✓ De belangrijkste duurzaamheidsresultaten worden ten minste om de twee jaar openbaar gerapporteerd en zijn beschikbaar op de openbare website van de bestemming.	
Auditor remark: De duurzaamheidsrapportage publicatiedatum staat op 2022, klopt dat ? We zijn hier op zoek naar echt een (toegankelijke) publicatie of website die samenvat welke acties gedaan zijn in een periode uit het recente verleden en welke resultaten behaald zijn, die makkelijk toegankelijk is voor het publiek.	
1.18. Klachten over GD certificering. — De bestemming heeft een systeem voor de behandeling van interne en externe klachten die te maken hebben met Green Destinations Awards of Certificering. Klachten worden geregistreerd en er worden doeltreffende corrigerende maatregelen genomen om herhaling te voorkomen.	
Bestemmingsmanagement	
1.19. Ethische code & corruptie — De bestemming heeft een ethische code, met inbegrip van richtlijnen tegen corruptie en omkoping en voor de bescherming van klokkenluiders, voor haar management en andere personeelsleden, en voert deze uit.	
Auditor remark: Geef voor volgende audit een voorbeeld van implementatie in de praktijk.	

1.20. Eerlijke concurrentie & verantwoorde publieke aanbestedingen —

De bestemming voldoet aan de nationale wetgeving inzake publieke aanbestedingen en belooft contracten op basis van kwaliteits-, prijs- en duurzaamheidsaspecten.

Auditor remark:

Het onderwerp duurzaamheid komt slechts summier aan bod in het beleidsdocument; geef volgende keer meer voorbeelden hoe het in praktijk wordt gebracht.

2. Natuur & landschap

Natuur & landschap

2.1. Natuurbescherming ✓

De bestemming heeft een systeem voor de instandhouding van ecosystemen, habitats en soorten.

Auditor remark:

Welke successen zijn er? Welke zaken verdienen meer aandacht en waarom? Wat kan eraan gedaan worden? Enz. Daar kunnen voorbeelden van gegeven worden

2.2. Impact van toerisme op de natuur ✓

De bestemming meet en monitort de impact van toerisme op de natuurlijke omgeving. Geïdentificeerde effecten van toerisme op de natuur worden adequaat aangepakt.

Auditor remark:

Geef meer bewijs van monitoring recreatieve druk / verstoring door mensen. Bijv RWS monitoring van recreatieve druk Vogelpollen / monitoring gegevens uit N2000 beheerplannen / Fryske Gae of Vogelwachten monitoring van verstoringen Het gaat bij een QualityCoast aanvraag en beoordeling minder om de vraag of de gemeente verantwoordelijk is - de coordinator wordt geacht alle stakeholders (terreinbeheerders) te vertegenwoordigen. Het certificaat wordt immers uitgegeven voor bestemming Ameland, niet gemeente Ameland. Bij dit criterium is het van belang dat wordt aangegeven hoe effecten van bezoekers op natuur / omgeving wordt gemeten en gemonitord. Wellicht doen terreinbeheerders of andere instanties dit, bijv. door de staat van fiets/wandelpaden te monitoren (erosie), verstoring van natuur te registreren (boswachters of handhavers kunnen meldingen registreren van waargenomen verstoringen, overtredingen, waarschuwingen of boetes voor betreden van verboden terrein of buiten de paden lopen), illegaal kamperen, illegale activiteiten . refereer aan de later genoemde issues: Bezoekers die rustgebieden in lopen terwijl het niet is toegestaan Bezoekers die van de paden afgaan en 'wildwandelen' Bezoekers die broedvogels storen door te dichtbij te komen of herrie te maken Bezoekers die hun hond los laten lopen die dan de vogels verstoren Bezoekers die te dichtbij zeehonden komen die op het strand/wad liggen Toerisme activiteiten na zonsondergang die de rust verstoren. Mensen zoeken de rek op maar dit verstoort wel de natuur. Spooktochten Nachtelijke wandelingen Nacht mountainbiken Crossmotoren in de duinen (<https://www.rtvnof.nl/crossmotoren-verstoren-broedende-vogels-op-ameland/563094/>) De gesproken terreinbeheerders (Fryske Gae, SBB) vertelden dat verstoring door de mens op Ameland beperkt voorkomt en erg geconcentreerd is; echter vanwege de recreatieve druk op het eiland zou het goed zijn om daar dit op een structurelere manier te monitoren. Dit kan eventueel ook door periodiek in het beheerdersoverleg het onderwerp te rapporteren en beoordelen/registreren of de situatie volgens betrokken handhavers verergert, gelijk blijft of verbeterd.

2.3. Bescherming van natuurlijke hulpbronnen —

De bescherming van natuurlijke hulpbronnen is adequaat georganiseerd en wordt gehandhaafd, niet-duurzaam gebruik wordt beperkt.	
2.4. Invasieve uitheemse (exotische) soorten ✓	●
De introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten wordt adequaat aangepakt en voorkomen.	
2.5. Landschap & omgeving —	●
Natuurlijke en rurale landschapsgezichten worden beschermd en in stand gehouden; aantasting van het landschap en stedelijke wildgroei in landschapslandschappen wordt effectief vermeden.	
Natuur & landschap	
2.6. Bescherming van wilde dieren ✓	●
Het behoud van soorten (dieren, planten en alle levende organismen) wordt doeltreffend geregeld om te voldoen aan lokale en nationale regelgeving en internationale verdragen en overeenkomsten. Dit omvat het oogsten, vangen, verhandelen, tentoonstellen en verkopen van in het wild levende diersoorten en hun producten, waarbij hun bescherming en duurzaam beheer wordt gewaarborgd.	
2.7. Interactie met natuur & wilde dieren ✓	●
De bestemming heeft een systeem om ervoor te zorgen dat interacties met in het wild levende dieren gebeuren volgens nationale en internationale wetten en normen. Interacties met in het wild levende dieren, rekening houdend met cumulatieve effecten, zijn niet-invasief en worden op verantwoorde wijze beheerd om nadelige gevolgen voor de betrokken dieren en voor de levensvatbaarheid en het gedrag van populaties in het wild te voorkomen.	
Auditor remark: Tijdens audit zijn voorbeelden van communicatie omtrent afstand houden tot zeehonden getoond in het VVV. Ga bij RWS na wat de regels zijn voor zeehonden spotten (al dan niet commercieel).	
2.8. Welzijn van dieren in gevangenschap ✓	●
De bestemming heeft een systeem om de naleving van lokale, nationale en internationale wetten en normen voor dierenwelzijn te waarborgen. Wilde dieren mogen alleen worden gefokt of in gevangenschap gehouden door bevoegde, en naar behoren uitgeruste, personen en voor naar behoren gereguleerde activiteiten. De huisvesting, verzorging en behandeling van alle wilde en huisdieren voldoet aan de hoogste normen inzake dierenwelzijn en wordt doeltreffend gecontroleerd.	
3. Milieu & klimaat	
Milieu & klimaat	
3.1. Geluid ✓	●

Lawaai wordt afdoende gereguleerd en tot een minimum beperkt; toeristische ondernemingen en bezoekers worden aangemoedigd lawaai tot een minimum te beperken.	
Auditor remark: Tijdens bezoek is toegelicht hoe het geluid van evenementen (bijv Madnes Festival) wordt bepaald en gereguleerd. Zorg voor volgende keer dat dit beschreven staat.	
3.2. Lichtvervuiling ✓ De gevolgen van lichtvervuiling voor de fauna, de bewoners en de bezoekers worden op passende wijze aangepakt. Toeristische ondernemingen en bezoekers worden aangemoedigd lichtvervuiling tot een minimum te beperken.	
Auditor remark: Tijdens audit besproken dat van lichtvervuiling door toeristische ondernemers weinig sprake is maar er is geen kader voor lichtvoering bij ondernemers. Loodsen in de buurt stralen nog wat omhoog (buitenverlichting moet naar beneden stralen).	
3.3. Landgebruik en planning ✓ De bestemming beschikt over richtlijnen, voorschriften en/of beleidsmaatregelen inzake ruimtelijke ordening die de locatie en de aard van ontwikkelings- en infrastructuurprojecten regelen, een beoordeling van de milieu-, economische en sociaal-culturele gevolgen voorschrijven en duurzaam grondgebruik, ontwerp, bouw en sloop integreren.	
Milieu & klimaat	
3.4. Watervoorziening ✓ De watervoorraden, en het waterverbruik, van de bestemming worden adequaat beheerd en gecontroleerd. Waterrisico's worden beoordeeld en gedocumenteerd. Als er waterrisico's bestaan, worden er doelstellingen voor waterrentmeesterschap vastgesteld en actief nagestreefd met ondernemingen, om ervoor te zorgen dat watergebruik door toerisme de waterbehoeften van lokale gemeenschappen en ecosystemen niet in gevaar brengt.	
Auditor remark: GRP, par. 3.7: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR702513 : " Het watermanagement op het eiland wordt zo ingericht dat zoet water langer wordt vast gehouden" . Hier missen nog concrete voorbeelden van. De golfbaan gebruikt grondwater, en er wordt water van de wal geïmporteerd voor aanvulling van de zoetwaterbehoefte. Echter wil Ameland zelfvoorzienend worden, zal er een concreter kader voor watergebruik, doelstellingen en monitoring moeten zijn. Het Watergebiedsplan Ameland is goed, maar uit 2013.	
3.5. Vermindering van het waterverbruik — Er worden kwantitatieve doelstellingen vastgesteld om het waterverbruik binnen de bestemming te verminderen en er wordt een strategie met waterbesparende maatregelen uitgevoerd.	
Auditor remark: Kwantitieve doelstellingen en monitoring mist nog. Rapport is uit 2018.	

3.6. Waterkwaliteitsmonitoring & -respons ✓

De waterkwaliteit voor drinkwater, recreatie en ecologische doeleinden wordt adequaat gecontroleerd, de resultaten zijn openbaar en er is een systeem om tijdig te reageren op problemen met de waterkwaliteit.

3.7. Behandeling van afvalwater ✓

De bestemming heeft duidelijke, en gehandhaafde, richtlijnen voor de locatie, het onderhoud en het testen van lozingen uit septische tanks en afvalwaterbehandelingssystemen. De bestemming zorgt ervoor dat afval naar behoren wordt behandeld en hergebruikt, of veilig wordt vrijgegeven, zonder nadelige gevolgen voor de plaatselijke bevolking en het milieu.

Milieu & klimaat

3.8. Reductie van vast afval ✓

Er worden kwantitatieve doelstellingen ter vermindering van de vaste afvalstoffen vastgesteld, en deze worden op passende wijze gemonitord en gerapporteerd. Daarbij wordt extra aandacht besteed aan het elimineren of verminderen van plastic en wegwerpartikelen en voedselafval.

Auditor remark:

Er zijn initiatieven mbt circulariteit en er is monitoring data wat betreft afval bijgevoegd; echter het is nog onduidelijk welke kwantitatieve doelstelling er is om het totale volume (rest)afval op Ameland te reduceren - waar wil het eiland heen ?

3.9. Afvalscheiding & recycling ✓

Er worden kwantitatieve doelstellingen vastgesteld om afval te scheiden en deze worden op adequate wijze gemonitord en gerapporteerd. Al het afval, inclusief het industrieel afval, wordt adequaat gescheiden en behandeld om het niet op stortplaatsen terecht te laten komen, met een systeem voor de inzameling en recycling van meerdere stromen, waarbij het afval daadwerkelijk per soort wordt gescheiden.

Auditor remark:

Data is toegevoegd en het is helder dat de Omrin doelstelling wordt gevolgd.

3.10. Afvalverwerking ✓

Restafval dat niet wordt hergebruikt of gerecycled, wordt veilig en duurzaam afgevoerd.

3.11. Zwerfafval —

Er worden maatregelen genomen tegen zwerfafval, ook door bezoekers, vooral in populaire openbare plaatsen en gebieden.

Milieu & klimaat

3.12. Broeikasgasemissies en beperking van klimaatverandering

✓ De bestemming stelt doelstellingen vast voor de vermindering van de broeikasgasemissies van de publieke en de toeristische sector, monitort deze en voert beleidsmaatregelen en acties uit om deze doelstellingen te verwezenlijken en brengt daarover verslag uit.	
Auditor remark: Ameland is een koploper wat betreft het klimaatbeleid, acties en ambities. Monitoring hoever Ameland op weg is naar de doelstelling is op grote lijnen aanwezig t/m 2023. Zorg ervoor dat dit tijdig wordt geupdate; en kijk of de toeristisch-recreatieve sector gespecificeerd kan worden.	
3.13. Vermindering van de vervoersemissies van reizen ✓ De bestemming heeft doelstellingen om de vervoersemissies van reizen naar en binnen de bestemming te verminderen en monitort deze om de bijdrage van toerisme aan luchtverontreiniging en de klimaatcrisis te verminderen.	●
Auditor remark: Ameland neemt goede acties om toeristische uitstoot te verminderen, echter een specificatie van de uitstoot van toeristisch vervoer (van/naar, en binnen de bestemming) ontbreekt.	
3.14. Mobiliteit met lage impact ✓ De bestemming heeft een mobiliteitsstrategie met een lage impact om verkeersgerelateerde luchtverontreiniging en congestie in toeristische zones tot een minimum te beperken. Lopen en fietsen, alsook het gebruik van duurzame, emissiearme voertuigen, wordt vergemakkelijkt en aangemoedigd.	●
3.15. Openbaar vervoer ✓ Het openbaar vervoer is adequaat georganiseerd en er worden duidelijke inspanningen geleverd om over te schakelen op duurzame, emissiearme voertuigen. Het gebruik van het openbaar vervoer wordt aangemoedigd.	●
3.16. Vermindering van energieverbruik ✓ Er worden kwantitatieve doelstellingen opgesteld, en maatregelen genomen, om het energieverbruik te verminderen en het gebruik van energie op de bestemming efficiënter te maken.	●
Auditor remark: Zorg dat energiegebruik continue wordt gemonitord.	
3.17. Duurzame energieopwekking ✓ Er worden kwantitatieve doelstellingen opgesteld en passende maatregelen genomen om het gebruik van hernieuwbare energie te verhogen en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen. Er bestaan stimuli om technologieën voor hernieuwbare energie aan te moedigen.	●
Auditor remark:	

Wat zijn de exacte doelstellingen en hoe wordt hierop gemonitord ?	
3.18. Effectieve CO2-compensatie —	
De bestemming promoot, en neemt passende maatregelen die gericht zijn op, een effectieve CO2-compensatie voor reizen naar, vanuit en binnen de bestemming.	
Milieu & klimaat	
3.19. Reageren op klimaatrisico's ✓	
De bestemming identificeert risico's en kansen die geassocieerd zijn met klimaatverandering. Er worden adaptatiestrategieën voor klimaatverandering nagestreefd voor de locatiekeuze, het ontwerp, de ontwikkeling en management van toeristische voorzieningen, om de veerkracht van de bestemming te vergroten.	
Auditor remark: Geef aan hoe paragraaf 4.4 van de Agenda voor het Waddengebied, voor Ameland wordt toegepast. Alleen zeespiegelstijging is niet genoeg - adaptatie op de verwachte verdroging, verzilting en wellicht warmere zomers zullen uitgewerkt moeten worden voor Ameland om te kunnen spreken van een lokale 'klimaatadaptatie-strategie'. Daarbij moet dit ook aantoonbaar van invloed zijn op de ruimtelijke ordening van toeristische voorzieningen. Of is dit in andere plannen opgenomen ?	
3.20. Informatie over klimaatverandering ✓	
Inwoners, toeristische ondernemingen en bezoekers worden geïnformeerd over de verwachte verandering in klimaat, de daaraan verbonden risico's en de toekomstige omstandigheden.	
4. Cultuur & traditie	
Cultuur & traditie	
4.1. Materieel cultureel erfgoed ✓	
De evaluatie, het conserveren, de authenticiteit en de esthetische presentatie van culturele bezienswaardigheden zoals locaties en gebouwd erfgoed, typische of traditionele architectuur, stadsplanning, cultuurlandschappen en archeologische vindplaatsen, worden op passende wijze georganiseerd en gehandhaafd.	
4.2. Impact van toerisme op cultuur ✓	
Toerisme dat is gebaseerd op culturele locaties, gebouwd erfgoed, waardevolle cultuurlandschappen e.d., wordt zorgvuldig gemanaged om negatieve gevolgen te voorkomen. Eventuele gevolgen zoals schade, verstoring van de lokale cultuur en degradatie van erfgoed worden adequaat gemonitord en aangepakt.	
4.3. Bescherming van culturele artefacten ✓	

De verkoop, handel, tentoonstelling of schenking van historische en archeologische artefacten wordt adequaat gereguleerd en gehandhaafd. De relevante regelgeving wordt openbaar gecommuniceerd, ook aan toeristische ondernemers en bezoekers.

Auditor remark:

Archeologische kaart van Ameland (incl eventuele scheepswrakken e.d.) is nog in ontwikkeling. Zodra dit gereed is, zorg voor communicatie hierover richting bezoekers.

Cultuur & traditie

4.4. Immaterieel erfgoed ✓

Immaterieel cultureel erfgoed, waaronder lokale tradities, kunst, muziek, taal, gastronomie en andere aspecten van lokale identiteit en kenmerkendheid, wordt op passende wijze beschermd en gevierd.

Auditor remark:

Er is voldoende aandacht voor immaterieel erfgoed en dit wordt op verschillende manieren gevierd. Een overzicht en beleidsmatiger aanpak van dit onderwerp ontbreekt echter: zorg voor een programma, plan of inventarisatie van het Amelanders immaterieel erfgoed; en beoordeel met de gemeenschap wat daarvan behouden / beschermd moet blijven voor de eigen gemeenschap en wat toeristisch 'gepromoot' kan worden om instandhouding te bewerkstelligen.

4.5. Respecteren van authenticiteit ✓

Toerisme is gevoelig voor, en respectvol ten aanzien van, de bestaande cultuur en tradities en mengt zich niet in de beoefening ervan. Het toerisme beperkt zich tot het observeren, nabootsen en interpreteren van de bestaande cultuur en tradities is echt en authentiek, terwijl de plaatselijke gemeenschappen erbij worden betrokken en er hun voordeel mee doen.

Auditor remark:

Hier dient wel iets ingevuld te worden. Tijdens audit gezien en vernomen dat het cultureel erfgoed wordt gerespecteerd.

4.6. Inheems intellectueel eigendom ✓

Intellectuele-eigendomsrechten van inheemse volkeren, plaatselijke bevolking en gemeenschappen worden doeltreffend beschermd middels wetgeving en beleid.

5. Maatschappelijk welzijn

Maatschappelijk welzijn

5.1. Onteigening en herhuistvesting ✓

Herhuisvesting van bewoners is alleen mogelijk met vrije, voorafgaande en geïnformeerde instemming en eerlijke en rechtvaardige compensatie.

5.2. Eigendoms- en gebruikersrechten op hulpbronnen ✓

Eigendoms- en waterrechten en andere gebruikers- en toegangsrechten tot essentiële hulpbronnen worden adequaat geregistreerd en beschermd en zijn in overeenstemming met de rechten van de inheemse bevolking en de gemeenschappen. De regelgeving waarborgt raadpleging van het publiek en

wordt gehandhaafd.	
5.3. Traditionele toegangsrechten ✓	●
De bestemming monitort, beschermt en, waar nodig, rehabiliteert of herstelt de toegankelijkheid van natuurlijke en culturele locaties voor de plaatselijke gemeenschap.	
5.4. Mensenrechten ✓	●
De bestemming houdt zich aan de internationale standaarden op het gebied van de mensenrechten. Het heeft wetten, werkwijzen en een gevestigde gedragscode om mensenhandel, moderne slavernij en commerciële, seksuele of enige andere vorm van uitbuiting, discriminatie en intimidatie van of tegen wie dan ook, met name kinderen, adolescenten, ouderen, gehandicapten, vrouwen, LGBT+ en andere minderheden, te voorkomen en te rapporteren.	
5.5. Handhaving en communicatie van wetgeving mbt mensenrechten ✓	●
De wetten en gevestigde werkwijzen voor de bescherming van mensen tegen uitbuiting en intimidatie, zoals beschreven in criterium 5.4 "Mensenrechten", worden gehandhaafd en openbaar bekendgemaakt.	
5.6. Toegang met een beperking ✓	●
Waar mogelijk zijn locaties, faciliteiten en diensten, met inbegrip van die van natuur- en cultureel belang, toegankelijk voor iedereen, ook voor personen met een handicap, specifieke toegangsvereisten of andere speciale behoeften. Waar locaties en faciliteiten niet onmiddellijk toegankelijk zijn, wordt toegang verleend door het ontwerp en de realisatie van passende oplossingen, waarbij rekening wordt gehouden met de integriteit van de locatie. Er wordt informatie beschikbaar gesteld over de toegankelijkheid van locaties, faciliteiten en diensten.	
Auditor remark: Veel goede acties gezien tijdens de audit, we adviseren wel echter een programma te ontwikkelen voor toegankelijk toerisme.	
Maatschappelijk welzijn	
5.7. Betrokkenheid van de gemeenschap bij planning ✓	●
De bestemming maakt publieke participatie bij de planning en het beheer van duurzame bestemmingen mogelijk en bevordert deze.	
Auditor remark: Voeg recenter bewijs bij voor een volgende desk audit.	
5.8. Betrokkenheid en feedback van de bewoners ✓	●
De bestemming beschikt over een systeem om binnen de gemeenschap kennis m.b.t. de kansen en uitdagingen van duurzaam toerisme te vergroten; en de capaciteit van lokale gemeenschappen om hierop te reageren, op te bouwen.	

5.9. Bijdragen aan duurzaamheid ✓ Ondernemingen, bezoekers en het publiek wordt de mogelijkheid geboden om bij te dragen aan gemeenschaps- en duurzaamheidsinitiatieven, als vrijwilliger, in geld of in natura.	
Auditor remark: Er zijn nog iets te weinig acties om de bezoeker actief bij te laten dragen aan duurzaam Ameland. Verwijzing naar beach cleanup is uit 2020	
5.10. Tevredenheid van de bewoners ✓ De aspiraties, zorgen en tevredenheid van lokale gemeenschappen over duurzaam toerisme en bestemmingsbeheer worden regelmatig gemonitord; de resultaten worden openbaar gemaakt; en naar aanleiding daarvan worden maatregelen genomen.	
Auditor remark: Op Ameland niveau is meer structurele monitoring nodig - kwantitatief of kwalitatief (verzamelen van feedback).	
Maatschappelijk welzijn	
5.11. Monitoring van economische effecten ✓ De directe en indirecte bijdrage van het toerisme aan de economie van de bestemming wordt gemonitord en openbaar gemaakt, en dient passende gegevens te omvatten, zoals bezoekersaantallen, uitgaven van bezoekers, werkgelegenheid en investeringsgegevens, alsmede bewijsmateriaal over de verdeling van economische baten.	
Auditor remark: Verwijzingen naar externe bronnen Lisa zijn relevant, echter zou dit door de bestemming zelf in een overzicht gegoten kunnen worden om werkelijk inzicht te krijgen in de ontwikkelingen van de economische effecten van het toerisme. Daarnaast missen overige gegevens voor Ameland zoals uitgaven van de bezoeker.	
5.12. Ondersteuning van lokale ondernemers ✓ De bestemming stimuleert het behouden van toeristische opbrengsten in de lokale economie door het ondersteunen van lokale ondernemingen, toeleveringsketens en duurzame investeringen.	
5.13. Promoten van lokale producten en diensten ✓ De bestemming bevordert de ontwikkeling en aankoop van lokale duurzame (streek)producten die de natuur en cultuur van het gebied weerspiegelen en die gebaseerd zijn op de principes van 'fair trade'. Het kan gaan om voedingsmiddelen en dranken, ambachten, podiumkunsten, landbouwproducten, enz.	
Auditor remark: Bij de on-site audit werd toegelicht dat het Amelands produkt wordt beoordeeld door Waddengoud- Waddengoud volgt één-op-één de richtlijnen van Streekeigen Producten Nederland (SPN); waaronder criteria voor duurzame productie https://www.visitwadden.nl/nl/smaak-van-de-wadden-voor-ondernemers/waddengoud	
5.14. Promoten van werkgelegenheid in toerisme ✓	

De bestemming stimuleert en ondersteunt carrièremogelijkheden en opleidingen in het toerisme.	
Maatschappelijk welzijn	
5.15. Vermijden van overtoerisme ✓	●
De sociale impact van bezoekers op de plaatselijke gemeenschap en andere bezoekers wordt op passende wijze gemonitord.	
Auditor remark: Omdat het op Ameland bezoekersaantallen betreft die de omvang van lokale gemeenschap ver overstijgen, wordt dit als verhoogd risico gezien. Commentaar van de vorige audit blijft bestaan; enige vorm van monitoring behoort tot deze norm. Dit kan zijn in een specificatie van de provinciale onderzoeken voor Ameland of een verslag van inspraakavonden etc.	
5.16. Vastgoed exploitatie ✓	●
De bestemming beschikt over planningsrichtlijnen, regelgeving en/of beleid om de sociaaleconomische effecten van vastgoedontwikkeling en activiteiten, waaronder verhuur van onroerend goed en concessies voor toeristische doeleinden, te optimaliseren.	
Maatschappelijk welzijn	
5.17. Gezondheid & veiligheid ✓	●
Criminaliteit, veiligheids- en gezondheidsrisico's voor bezoekers en bewoners worden voorkomen, er wordt op gereageerd, er wordt adequaat toezicht gehouden en er wordt publiekelijk verslag over uitgebracht.	
Auditor remark: Voeg voor volgende desk audit een rapport bij over veiligheid.	
5.18. Risico- en crisismanagement ✓	●
De bestemming heeft een plan voor risicobeperking, crisisbeheer en een noodplan dat geschikt is voor de bestemming. De belangrijkste elementen worden meegedeeld aan bewoners, bezoekers en ondernemingen. Er zijn procedures en middelen vastgesteld voor de uitvoering van het plan en het wordt regelmatig bijgewerkt.	
Auditor remark: Kunnen ook voorbeelden van communicatie over veiligheidsrisico's naar de bezoeker/toerist gegeven worden ? Bijvoorbeeld over droogte (bosbranden), hitte, wateroverlast etc.	
6. Ondernemers & communicatie	
Ondernemers & communicatie	
6.1. Promoten van duurzaamheid bij ondernemingen ✓	●
The destination regularly informs tourism-related enterprises about sustainability issues and encourages	

and supports them in making their operations more sustainable.

Auditor remark:

Voorbeelden van uitvoering van het aangekondigde beleid missen nog.

6.2. Duurzaamheidsstandaarden ✓

De bestemming bevordert de invoering van duurzaamheidsnormen waarbij de toepassing van door de GSTC-Industry erkende normen, en door de GSTC-I geaccrediteerde certificeringsregelingen, voor toeristische ondernemingen wordt gestimuleerd, voor zover beschikbaar.

Auditor remark:

De mailing over Green Key uit 2024 is relevant echter duurzaamheidslabels of -certificering voor toeristische ondernemers wordt niet structureel bevorderd.

6.3. Publicatie van gecertificeerde ondernemingen ✓

Er wordt een openbaar toegankelijke lijst van gecertificeerde toeristische ondernemingen, of toeristische producten, bijgehouden.

Auditor remark:

Tijdens de audit is getoond dat er een filter op de VVV website bestaat waardoor accommodaties met duurzaamheidsmaatregelen kunnen worden geselecteerd; en via Visit Wadden worden ondernemingen genoemd. Echter van actieve promotie van (of publicatie van een lijst met) toeristische ondernemingen met een duurzaamheidskeurmerk is nog geen sprake. Ondernemingen met het keurmerk Ameland Produkt wordt wel actief gepubliceerd, maar dit betreft geen toeristische diensten/producten. (NB bij de on-site audit werd toegelicht dat het Ameland produkt wordt beoordeeld door keurmerk Waddengoud. Waddengoud volgt één-op-één de richtlijnen van Streekeigen Producten Nederland (SPN); waaronder criteria voor duurzame productie <https://www.visitwadden.nl/nl/smaak-van-de-wadden-voor-ondernemers/waddengoud>)

6.4. Waterverbruik (ondernemingen) ✓

Ondernemingen worden aangemoedigd hun waterverbruik te meten, monitoren, beheren en er publiekelijk over te rapporteren.

Auditor remark:

Er missen nog voorbeelden hoe de Regio Deal initiatieven lokaal worden uitgevoerd.

6.5. Vast afval (ondernemingen) ✓

Ondernemingen worden aangemoedigd om vast afval, met inbegrip van voedselafval, te vermijden, verminderen, hergebruiken en recyclen. Er wordt actie ondernomen om wegwerpartikelen, met name plastic, af te schaffen of te verminderen. Alle vaste afvalstoffen die niet worden hergebruikt of gerecycled, worden op een veilige en duurzame manier verwijderd.

Auditor remark:

Afval scheiden wordt inmiddels goed geregeld en er wordt gemonitord wat bedrijfsafval produceert. Single use plastic zijn vanuit de overheid inmiddels grotendeels verboden (plastic tasjes, wegwerpbordjes/bekertjes etc). Voeg voor volgende audit documentatie bij dat laat zien hoe op Ameland ondernemers zijn/worden gestimuleerd om deel te nemen aan initiatieven zoals de Food Waste Challenge en het landelijke programma VANG Buitenshuis, dat trainingen en tools

biedt om afvalstromen te verkleinen en gedragsverandering bij personeel te stimuleren.	
6.6. Energieverbruik (ondernemingen) ✓	●
Ondernemingen worden aangemoedigd hun energieverbruik te meten, te monitoren, te verminderen en openbaar te maken.	
Auditor remark: Op pagina 10 van het Programma Duurzaamheid wordt getoond dat Toeristen (via de toeristische ondernemers) verantwoordelijk zijn voor 200TJ energieverbruik. Wordt dit energiegebruik nog verder bijgehouden ?	
6.7. Uitstoot van broeikasgassen (ondernemingen) ✓	●
Ondernemingen worden aangemoedigd de broeikasgasemissies van alle aspecten van hun bedrijfsvoering (ook die van leveranciers en dienstverleners) te meten, monitoren, minimaliseren en rapporteren. Effectieve compensatie van eventuele overblijvende emissies wordt aangemoedigd.	
6.8. Gelijke en eerlijke werkgelegenheid (ondernemingen) ✓	●
De toeristische ondernemingen van de bestemming streven naar gelijke kansen voor plaatselijke werkgelegenheid, opleiding en promotie, een veilige en zekere werkomgeving en een waardig loon voor iedereen.	
6.9. Gedragscode voor aanbieders van activiteiten —	●
Aanbieders van activiteiten en reisleiders moeten zich houden aan een relevante gedragscode voor verantwoorde en duurzame excursies, om de impact van de excursie te optimaliseren.	
Auditor remark: Hier gaat het bijvoorbeeld / met name om de zeehonden expeditie ondernemingen. Ga bij RWS na onder welke voorwaarden de boten mogen opereren - afstand, tijd, seizoen, aantal boten bij 1 groep, etc. Wat is de erecode waarnaar verwezen wordt ?	
Ondernemers & communicatie	
6.10. Respectvolle en accurate promotie ✓	●
Promotie van de bestemming, marketingboodschappen, informatiemateriaal voor bezoekers en andere communicatie over de bestemming weerspiegelt de waarden en de benadering van duurzaamheid van de bestemming. Ze zijn accuraat in het beschrijven van producten, diensten en duurzaamheidsclaims; authentiek en behandelen lokale gemeenschappen en natuurlijke en culturele bezittingen met respect.	
6.11. Informatie over duurzaamheid aan bezoekers ✓	●
Bezoekers worden adequaat geïnformeerd over relevante duurzaamheidskwesties in de bestemming, waaronder natuurlijke, milieu-, culturele en sociale kwesties; en bezoekers worden aangemoedigd om een rol te spelen bij de aanpak van deze issues.	
Auditor remark:	

Tijdens de audit is bij het VVV kantoor getoond hoe met foldermateriaal bezoekers worden geïnformeerd over duurzaamheid; alsook de VVV webpagina over duurzaamheid . Tevens is er video materiaal bijgevoegd na de audit.

6.12. Verklarende informatie ✓

Op de belangrijkste natuurlijke en culturele locaties wordt verklarend materiaal ter beschikking gesteld dat de bezoekers informeert over het belang van de locaties. De informatie is accuraat, respecteert de verschillende culturele waarden, is ontwikkeld in samenwerking met de lokale gemeenschap, en is beschikbaar in de meest relevante talen, waaronder de plaatselijke taal.

Auditor remark:

Tijdens de audit zijn verschillende bebording getoond op relevante locaties in verschillende talen. Voeg foto's hiervan voor volgende desk audit bij.